

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An, & quale peccatum sit somnia observare, iisque credere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

CASUS X.

De observatione somniorum, & restitutione pretii pro exercitio magicæ artis accepti.

DAmpinus somniis suis, quæ frequenter habet, non modicam fidem tribuit; Vnde quoties noctu de rixis, & homicidiis somniat, die sequenti domi manere solet, ne aliquod infortunium sibi accidat; cùmque non nunquam somniasset, pecuniam sibi furto sublatam fuisse, & arcam pecuniariam semel iustrasset, advertit, revera magnam pecuniæ summam furtim ablatam fuisse: Quare illicò maleficum adit, & oblati 50. fl. ut sibi furem indicet, ab eo petit.

QUÆR. I. An, & quale peccatum sit somnia observare, iisque credere?

QUÆR. II. Unde dignosci possit, quòd somnia aliquos eventus futuros significantia sint à Deo, vel à Damone?

QUÆR. III. An pretium, receptum pro usu, & exercitio artis magicæ, sit restituendum, præsertim si effectus, ob quem datum est, non obtineatur?

67 **A**Nte i. Q. Resolutionem præstat nôsse, ac notâsse, somnia à diversis causis provenire posse, iisque partim corporalibus, partim spiritualibus, ut notat S. Thom. 2. 2. q. 95. a. 6. & fusè tractat Greg. Nyssen. l. de hominis opific. cap. 13. quæ ad duplicem corporalem, duplicemque Spiritualem reducantur. Corporalis alia est interior, exterior alia, quæ vel est corpus circumstans, vel Cœli temperies, quæ aliquan-

do solet phantasiam ita immutare, ut ad illius similitudinem somnia succedant. Interior, ac præcipua naturalis causa somniorum est dispositio, affectio, & temperamentum corporis humani; si enim istud abundat sanguine, læta somniantur; turpia, si spermate abundat. Si atra bilis prædominatur, tristitia repræsentantur; si verò flava bilis prævaleat, pugnæ, rixæ, & lites cogitantur. Si phlegma redundat, fontes, flumina
imbres

imbres &c. obijciuntur. Si quis fiti laborat, se bibere cogitat, si fame, epulas apprehendit.

Proprietates porrò temperamentorum corporis humani, quæ

aliud non sunt, quàm temperies, seu mixtura primarum quatuor qualitatum, hisce versibus in compendio expressit Anton. Zenno Policola.

- Sanguineus;* Largus, amans, hilaris, ridens rubeique coloris,
Cantans, Carnosus, satis audax, atque benignus.
- Choleric.* Versutus, fallax, irascens, prodigus, audax,
Impiger, & gracilis, siccus, croceique coloris.
- Phlegmat.* Hic somnolentus, piger, ac sputamine plenus,
Est hebes huic sensus, pinguis facies, color albus.
- Melanch.* Invidus, ac tristis, cupidus, dextræque tenacis,
Non expers fraudis, timidus, luteique coloris.

Spirituales autem causæ somniorum, una pariter est intrinseca, extrinseca alia. Intrinseca est cogitatio præcedens habita in vigilia, & habitus ex ea genitus, causans in phantasia similes repræsentationes; secundum enim studia, ut ait D. Augustin. *l. de spiritu, & anima, c. 25*, quæ quisque exercuit, somniat, & solitarum artium simulacra in præsentia mentis impressa apparent in somnis. Extrinseca verò somniorum causa vel est bonus, vel malus spiritus; sæpè enim à spiritu bono somnia immittuntur, non solum piis hominibus, ut Joseph, Jacob, Danieli, & aliis; sed etiam sceleratis, ut Pharaoni, Nabuchodonf. Aliquando verò à malo spiritu causantur, Dæmone scilicet humores corporis permutante, & permiscente, quibus sic permixtis som-

nia, quæ tibi arident, immittit. His præmissis.

Ad I. Q. R. I. Somnia observa- 68
re quatenus bonam, vel malam corporis affectionem, & temperamentum indicant, licitum est, & culpâ caret; ut notat Suarez cum aliis *l. 2. de superst. Cap. 13. n. 6.* quia somnia habent virtutem naturalem ad indicandum humorem prædominantem, & ita Medici somnia infirmorum percontantur, ut humor prædominans cognoscatur. Pariter licitum est investigare, à qua causa somnia, quæ nos crebrò infestant, territant, conturbant, proveniant, ut rationem aliquam ineamuseam molestiam à nobis depellendi, exemplo veterum Patrum & Monachorum causas somniorum diligenter investigantium,

tium, ut notant Cassianus *collatione* 22. *Dilrio l. 4. disquis. magic. c. 3. q. 6. concl. 3.* Suarez *l. c.* & alii.

R. 2. Somnia observare; tunc illicitum est, quando extendunt se ad ea, quæ per ipsa cognosci nequeunt, ut sunt velle per ea cognoscere futura contingentia, vel quæ ex arbitrii libertate pendent, certius quam ex somniis cognosci valeant, atque adeo quoties probabile non est, somnium à Deo esse, peccatum grave est ex illo prænotionem futuri eventus, vel alicujus effectus occulti colligere, ut tradunt Suarez *l. c. n. 25.* Less. *n. 52.* Valent. *D. 6. q. 12. p. 3.* Sanch. *l. 2. c. 38. n. 53.* Palao *D. 1. p. 5. n. 6.* aliique communiter. Rario est, quia cum ex somniis nequeat haberi de futuris contingentibus, nisi ad summum levissima conjectura, suspitionis limites non excedens, nec ipsum somnium effectus illos significare possit, ex impositione causæ Superioris, scilicet Dei vel Dæmonis provenire necesse est: si igitur probabile non est, somnium à Deo assumi ad significandos tales effectus, restat, ut à Dæmone significationem habeat: ergo ex tali significatione effectum prænuntiare, est instructionem Dæmonis expectare, & ejus disciplinæ se se subicere; ideoque gravissimè peccas, si per somnium procures prænotionem futuri eventus, aut effectus occulti, quemadmodum procurabant Gentiles, qui certa dispositio-

R. P. Leonardelli Soc. Jes.

ne, modo, & situ ad somnum se componebant, ut sibi per somnia revelarentur occulta; est enim hoc Dæmonis instructionem procurare, & expectare, tametsi dicas, nolle te ab eo instrui, sed à Deo; quia factò ipso, quod vanum est, Dæmonem invitas, atque invocas. Credere tamen aliquantulum, & aliquando somnio, seu aliquantulum ex illo timere aliquid adversi, vel sperare prosperum, à peccato gravi excusant Suarez, *n. 25.* Less. *n. 53.* Palao *l. c.* Navar. *cap. 11. n. 33.* Cajetan. *V. somniorum observatio*, Sanch. *l. c. n. 22.* quia cum à Deo id esse possit, licet regulariter non sit, occasionem præbet alicujus suspitionis, unde venialiter duntaxat te peccare, ajunt, si semel, vel iterum ob somnium habitum facias aliquid, vel omittas, modò non sit aliunde obligatorium, & contra aliquod præceptum; graviter verò te delinquere, si continuo à somniis ad operandum movereris, eò quòd tunc convincereris, fidem somniis habere majorem, quam par est, quamque per ea cognosci potest.

Quare meritò Cajetan. 2. 2. q. 95. 4 6. testatur, se nunquam somniis variis sibi contingentibus fidem aliquam habere ausum, quamvis interdum eorum veritas effectù sit comprobata; quòd vel casu res postea sic accidat, vel id procurante Dæmone, ut facilius ad

K

fidem